

Saksutredning

Saken gjelder innføring av nye retningslinjer for graving i kommunale areal. Dette inkluderer områder for veg og trafikkformål, parker, turområder, turveier, anlegg for lek – idrett, sport og områder ved og i sjøen, skoler, barnehager, aldershjem og andre kommunale anlegg. Bystyrevedtak nr 6/03, datert 14.12.02 og sist endret 05.02.2003, ”retningslinjer for legging av kabler og ledninger i kommunal veg” innlemmes i de nye retningslinjene og utvides til å gjelde de samme arealene.

Retningslinjene skal konkretisere kommunens krav til utførelsen, slik at kommunale areal ikke blir påført skader eller annen kvalitetsmessig forringelse ved graving i eller nær disse. Videre er det lagt vekt på å at gravearbeid ikke skal medføre fare eller unødige ulemper for innbyggere. Entreprenører o.l som skal søke gravetillatelse må i forkant levere en signert erklæring om å ha satt seg inn i retningslinjene og godta betingelsene for graving i Haugesund. En slik erklæring skal sendes inn årlig, og er en betingelse for at gravesøknaden skal bli behandlet. Det er utarbeidet eget skjema for erklæring og søknad.

For å begrense kostnadsomfanget av administrasjon av søknadsbehandling, kontroll og oppfølging, skal det betales et gebyr til kommunen. Ettersom omfanget av gravemeldinger antas å øke med innføringen av de nye retningslinjene, kan det oppstå en kapasitetsmessig utfordring i å følge opp gravearbeidene. Det tilrådes derimot ikke å dekke disse merkostnadene i sin helhet med behandlingsgebyr, da en slik kostnad ville blitt urimelig stor. En løsning på sikt kan være forringelsesgebyr; -et fast beløp som påløper for hver kvadratmeter et gravetiltak berører. En slik ordning er ikke foreslått vedtatt i denne omgang da teknisk driftsenhet ønsker å vinne erfaring med den nye ordningen.

Det spesifiseres at krav om tillatelse og gebyr vil gjelde alle som graver i kommunale areal, også kommunens egne enheter.

Bakgrunn

Inngrep i kommunale areal berører tjenestetilbudet i kommunen. En ser derfor behov for å ha kontroll med utførelsen av arbeid som utføres i forbindelse med gravearbeid, ikke bare i trafikkareal, men i samtlige kommunale areal. Vi ser også en utvikling i samfunnet som legger opp til hyppigere utskifting og vedlikehold av infrastruktur i grunnen, spesielt på energi- og kommunikasjonsfronten. I tillegg er det flere aktører innenfor hver gruppe, noe som gjør forholdene mer kompliserte med hensyn til samordning, rettigheter og tekniske hensyn som må tas.

Retningslinjene tar for seg hele graveprosessen fra planlegging og søknadsprosess, til utførelse, ferdigstillelse og kontroll. Denne ordningen vil, sammen med styrking av kontrollfunksjonen, forhåpentlig føre til bedre samhandling og bedre planlegging mellom ulike kabel- og ledningseiere. Videre er det foreslått å frede nylagt asfalt i 4år, noe som også setter krav til samordning av kabelnedleggelse, samt legging av trekkerør.

Det er et faktum at det koster kommunen å ha andres kabler etc. i grunnen. Kostnadene påløper i form av økt vedlikehold på grunn av asfaltlapping, nedsynking, hensyn ved brudd på kommunale VA-ledninger, sanering og lignende. Det har frem til nå ikke blitt krevd inn gebyr for gravesøknad, slik prosedyren er for byggesaker. Dette til tross for at rutinen representerer en betydelig kostnad for vegseksjonen og seksjon for park og friluft. Denne kostnaden er nå foreslått dekket ved at tiltakshaver / entreprenør betaler gebyr til kommunen for behandling av søknad, kontroll og oppfølging av gravearbeidet.

Retningslinjenes innhold er utformet etter eksempel fra Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg kommuners arbeid med "Kommunalteknisk veinorm for Nordjæren". Retningslinjene er videre basert på en standard utarbeidet av Veiforum for Byer og Tettsteder (VBT). Denne standarden er utgitt av Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF).

Faktaopplysninger

Arbeidsmengden som påløper i forbindelse med søknad om graving i kommunale areal fordeler seg på saksbehandling, kontroll under utførelse, ferdigbefaring og ettårsbefaring. I kurante saker vil arbeidsmengden ligge på ca 4-5 timer. På bakgrunn av dette er behandlingsgebyret foreslått til 1500 kr, med årlig justering i forbindelse med behandling av kommunens gebyrregulativ. En ordning med gebyr for forringelse av areal har vært vurdert, men foreslås ikke innført i denne omgang.

Eksempler fra andre kommuner:

Kommune	Innbyggertall	Behandlingsgebyr	Forringelsesgebyr
Stavanger	121 610	1520,-	41,- kr/m ²
Sola	22 076	1200,-	-
Oslo	575 475	1137,-*	0 – 78,- kr/m ²
Bærum	109 700	2000,-	1700 - 6000,- kr
Sula	7 778	500 – 1500,-	-
Alta	18 488	1750,-	-
Tønsberg	38 914	750-2000,-	500 – 2500,- kr

* Egen ordning

Tidligere praksis

Det legges i dag ned et betydelig arbeid med behandling av gravemeldinger fra små og store aktører som ønsker å grave i vei og trafikkareal. Søknadene behandles individuelt og det gis gravetillatelse med beskrivelse av særlige hensyn som må tas i hvert enkelt tilfelle. Vegseksjonen ser seg nødt til å holde omfanget av oppfølging og kontroll på et minimum på grunn av begrenset kapasitet/driftsmidler.

Det påløper i dag ingen kostnader med å søke og få tillatelse til graving i Haugesund kommune sine areal.

Konsekvenser

Antall gravesøknader antas å øke, da arealet som omfattes av retningslinjene utvides. Med dette forventes det at kommunale areal fremstår i god stand, visuelt og teknisk, etter graveinngrep, samt at sikkerheten for befolkningen og omfanget av ulemper arbeidet medfører blir minst mulig.

Det kan tenkes at flere fristes til å grave uten tillatelse som et resultat av gebyrordningen. Dette foreslås løst med sanksjoner i form av dobbelt gebyrkrav ved søking i etterkant av tiltaket, samt eventuell svartelisting av entreprenører ved gjentatte overtredelser.

Tiltakshavere som har søkt gravetillatelse og betalt gebyr vil stille krav til kommunen om oppfølging og kontroll av egne arbeider. Kapasiteten er i dag allerede presset på vegseksjonen, og det kan i en overgangsperiode bli en utfordring å etterleve de nye retningslinjene uten at dette går på bekostning av det øvrige tjenestetilbudet.

Retningslinjene er langt på vei felles med andre byer på sørvestlandet og ellers i landet. Dette for å oppnå et mest mulig likt regelverk ovenfor de som graver og herav skape større faglig forståelse og kvalitet. Blant kommunene i nordfylket er Haugesund først med å innføre slik ordning.

Rettskilder

Fastsettelse av retningslinjer for graving i trafikkareal og oppfølging av at retningslinjene blir fulgt, er offentlig myndighetsutøvelse med hjemmel i veglovens §§ 32 og 57.

Kommunens krav til utførelsen i øvrig kommunalt areal, og innkreving av gebyr er hjemlet i kommunens grunneierrådighet, som er et veletablert norsk rettsprinsipp.

Rådmannens vurdering

Rådmannen anbefaler at saken legges ut på høring som den fremgår av sakens side 1.